

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-02- Nr.

DĖL PATIKSLINTŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Teisingumo ministerija teikia po 2021 m. gruodžio 14 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 189¹, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 199¹, 199², 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 224¹, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 267¹, 270, 277 ir 281 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 282¹ straipsniu ir Kodekso 177, 186 ir 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 115, 122, 125, 137, 187, 205 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 107¹, 113¹ ir 187¹ straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 122, 151, 167 ir 225 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti siekiant sistemškai peržiūrėti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK arba baudžiamasis įstatymas) specialiosios dalies normas, įvertinant valstybės baudžiamosios politikos (kaip *ultima ratio* priemonės) pagrįstumą, proporcingumą ir veiksmingumą, numatant proporcingą baudžiamąją atsakomybę už mažiau pavojingas nusikalstamas veikas (įskaitant atitinkamų mažiau pavojingų nusikaltimų veikų dalinį arba visišką dekriminalizavimą), nustatant pagrįstas baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribas bei subalansuojant ir proporcingai padidinant nusikaltimų sudėčių ekonominiais rodikliais pagrįstų požymių dydžius, kurie šiuo metu neatitinka tikrovės ir realios ekonominės padėties valstybėje ir dėl šios priežasties nėra adekvatūs įtvirtintos griežtos baudžiamosios atsakomybės atžvilgiu. Be to, Įstatymų projektais siekiama teisėsaugos ir teisminės institucijų pagrindinius išteklius pirmiausia orientuoti į pačių pavojingiausių, sudėtingiausių ir didžiausių žalą valstybei bei visuomenei darančių nusikaltimų išaiškinimą ir nagrinėjimą.

I. Sprendžiama problema	- baudžiamoji atsakomybė šiuo metu dažnai pasitelkiama ne kaip kraštutinė priemonė, BK kriminalizuota daug sąlyginai nedidelio pavojingumo veikų, taip pat nustatytas net ir panašių nusikaltimų gana skirtingas baudžiamumas (pvz., sunkių turtinių nusikaltimų pagrindai skiriasi nuo sunkių finansinių nusikaltimų pagrindų ir pan.);
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - BK nurodyti MGL dydžiai šiandien yra akivaizdžiai per maži ir neatitinka realios ekonominės padėties valstybėje (per 20 metų BK nurodyti MGL dydžiai iš esmės nepasikeitė, tuo tarpu, pvz., baudų dydžiai padidėjo net 20 kartų), o tai lemia ne tik perteklinį kriminalizavimą, bet ir griežtų bausmių skyrimą ir pan.; - BK <i>ex post</i> vertinimas nebuvo atliktas nuo pat baudžiamojo įstatymo priėmimo.
II. Siūlomos priemonės	<ul style="list-style-type: none"> - dekriminalizuoti mažiau pavojingas nusikalstamas veikas; - sumažinti nepagrįstai griežtą tam tikrų nusikaltimų baudžiamumą; - subalansuoti proporcingai padidinant baudžiamosios atsakomybės atsiradimo ribas ir nusikaltimų kvalifikuotų sudėčių požymius (susijusius su MGL dydžiais); - įvesti „tarpines“ apysunkių nusikaltimų sudėtis kai kuriose nusikaltimų nuosavybei, turtinėms teisės ir turtiniams interesams sudėtyse, tuo pačiu įtvirtinant visos BK specialiosios dalies mastu unifikuotus didelės vertės turto dydžius, o jų sankcijose numatant apysunkių nusikaltimų kategoriją atitinkančias bausmes; - apibrėžti tam tikrų nusikalstamų veikų sudėčių vertinamųjų požymių (susijusių su nusikaltimu padaryta (didele) turtine žala, didele turto verte ar pan.) turinį.
III. Priemonių kaštai	Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Atsižvelgiant į siūlomų pataisų tikslus ir turinį, prognozuojamas galimas biudžeto lėšų sutaupymas, tačiau dėl Įstatymų projektų kompleksiško tiksliai apskaičiuoti tokias lėšas ir konkretų jų dydį nėra įmanoma.
IV. Nauda visuomenei	<ul style="list-style-type: none"> - baudžiamasis įstatymas užtikrins pačių pavojingiausių nusikaltimų griežtą baudžiamumą, o už mažiau pavojingus atvejus bus numatyti adekvatūs ir proporcingi baudžiamosios atsakomybės atsiradimo pagrindai (arba kitos teisinės atsakomybės formos); - nusikaltimų sudėtyse įtvirtinti MGL dydžiai labiau atitiks šių dienų valstybės ekonominę padėtį, tinkamai atspindės nusikaltimų veikų pavojingumo pobūdį, labiau pagrįs (dažnu atveju per griežtą) bausmių taikymo poreikį ir tikslingumą, prisidės prie proporcingos baudžiamosios politikos formavimo; - teisėsaugos ir teisminės institucijos galės orientuoti pagrindinius išteklius į pačių pavojingiausių ir didžiausią žalą valstybei bei visuomenei darančių nusikaltimų

	<p>išaiškinimą ir nagrinėjimą (atitinkamai sumažės šių institucijų darbo krūvis, susijęs su mažiau pavojingais atvejais);</p> <ul style="list-style-type: none"> - sumažės valstybei brangiai kainuojančių ir ilgai truncančių baudžiamųjų procesų skaičius, kadangi mažiau pavojingos bylos galės būti operatyviau nagrinėjamos administracine tvarka arba didesne apimtimi bus nagrinėjamos pagreitinoto proceso tvarka; - Įstatymų projektai sudarys galimybes sumažinti nuteistųjų skaičių pataisos įstaigose, sutaupyti valstybės lėšų, skiriamų nuteistųjų pataisos įstaigose išlaikymui, užtikrins, kad laisvės atėmimo bausmė būtų skiriama rečiau ir (ar) jos trukmė sutrumpėtų.
--	---

Vadovaujantis Numatomos teisinio reguliavimo poveikio metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Įstatymų projektų poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Įstatymų projektais įgyvendinama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 193.6 punkto nuostatos (Baudžiamojo kodekso *ex post* vertinimas) įgyvendinimo priemonę – subalansuoti valstybės baudžiamąją politiką, kad baudžiamoji atsakomybė būtų taikoma kaip *ultima ratio* priemonė ir kad būtų numatyta proporcinga baudžiamoji atsakomybė už mažiau pavojingas nusikalstamas veikas (8.2.6 punktas).

Įstatymų projektai derinti su Teisėjų taryba, Generaline prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos Finansų ministerija, Nacionaline teismų administracija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Lietuvos socialinių mokslų centro Teisės institutu (toliau – Teisės institutas), Valstybiniu patentu biuru.

Įstatymų projektai *svarstyti* 2021 m. gruodžio 14 d. Tarpinstituciniame pasitarime. Po minėto Tarpinstitucinio pasitarimo, siekiant galutinai suderinti suinteresuotų institucijų pozicijas ir pasiekti visoms pusėms priimtino kompromiso, **vyko šie susitikimai bei konsultacijos**: 2021 m. gruodžio mėn. vyko Įstatymų projektų pristatymas akademinei bendruomenei (Vilniaus universiteto, Mykolo Riomerio universiteto bei Teisės instituto mokslininkai), kurio metu buvo išsakytas akademinės bendruomenės visiškas palaikymas Įstatymų projektais siūlomam reglamentavimui; 2021 m. gruodžio 29 d. vyko tarpinstitucinis susitikimas/pasitarimas (dalyvavo: TM, LRP, GP, PD, VRM, FNTT ir LRVK Viešojo valdymo grupės atstovai); 2022 m. sausio 13 d. vyko TM ir GP atstovų susitikimas; 2022 m. sausio 14 d. vyko TM ir PD atstovų susitikimas; 2022 m. sausio 19 d. vyko TM ir LRVK Teisės grupės atstovų susitikimas; 2022 m. sausio 20 d. vyko TM ir FM konsultacijos; 2022 m. sausio 24 d. vyko TM ir VRM konsultacijos; 2022 m. vasario 8 d. vyko TM bei LRP ir GP atstovų susitikimas. Įvykusių susitikimų bei konsultacijų metu buvo pasiektas visoms suinteresuotoms pusėms priimtinas kompromisas, o dėl institucijų pateiktų pastabų buvo pasiektas bendras požiūris (į kai kurias buvo atsižvelgta, kai kurias pastabas institucijos atsiėmė, dėl kitų pastabų buvo išdiskutuota ir nutarta, kad jos netikslingos bei pan.),

todėl tokios pastabos nėra įtrauktos į derinimo pažymą, kuri dėl šių priežasčių *taip pat nėra rengiama*. Kartu pastebėtina, kad GP ir PD išlaikė savo rezervacijas dėl Įstatymų projektų siūlomo kontrabandos nusikaltimo sudėties (BK 199 straipsnis) modelio (dalinis dekriminalizavimas), tačiau vykusių susitikimų bei konsultacijų su GP ir PD metu buvo nutarta kompromiso vardan šiame derybiniam etape pritarti Įstatymų projektų siūlomam teisiniam reguliavimui, tačiau kartu buvo nutarta dėl Įstatymų projektų siūlomų kontrabandos nusikaltimo sudėties pakeitimų tolesnes derybas perkelti į Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose vyksiančias diskusijas.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Baudžiamosios justicijos grupės (grupės vadovė Simona Mesonienė, tel. (+370) 60256889, el. p. simona.mesoniene@tm.lt) vyresnysis patarėjas Jevgenijus Kuzma (tel. (+370) 61851147, el. p. jevgenijus.kuzma@tm.lt).

PRIDEDAMA. Įstatymų projektai ir lydimoji medžiaga, 72 lapai.

Teisingumo ministrė
Dobrovolska

Evelina

Jevgenijus Kuzma, tel. (+370) 61851147, el. p. jevgenijus.kuzma@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas